

POSTANOWIENIE

11 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 11 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku J.S.
z udziałem Gminy Sękowa
o zasiedzenie,
na skutek skargi kasacyjnej J.S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 23 lutego 2022 r., III Ca 125/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) stwierdza, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawca wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na nieważność postępowania, o której mowa w art. 379 pkt 4 k.p.c., gdyż w Sądzie II instancji orzekał sędzia wyłączony z mocy samej ustawy na podstawie art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c.

Art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c. stanowi o wyłączeniu sędziego od orzekania w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator. Wnioskodawca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przyznał, że ta przesłanka wyłączenia sędziego od orzekania w sprawie z mocy ustawy nie ma wprost zastosowania do żadnego z członków składu orzekającego w drugiej instancji w sprawie, w której wydane zostało zaskarżone postanowienie. Wyjaśnił natomiast, że z żądaniem stwierdzenia zasiedzenia odnoszącym się częściowo do tego samego przedmiotu co w niniejszej sprawie wystąpił już w 2004 r., a wówczas sprawa była rozpoznawana przez Sąd Rejonowy w G., w jednoosobowym składzie, w którym zasiadała sędzia K. K.. Do wydanego przez Sąd Rejonowy w G. postanowienia oddalającego wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nawiązał Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie, tak samo jak do ustalonych w tym postępowaniu okoliczności. Tego rodzaju sytuacja ma, zdaniem skarżącego, oznaczać, że w składzie Sądu drugiej instancji orzekał sędzia wyłączony z mocy ustawy.

Z motywów zaskarżonego postanowienia wynika, że wnioskodawca 9 lipca 2004 r. wystąpił z żądaniem stwierdzenia, że nabył przez zasiedzenie nieruchomości w granicach częściowo tożsamy z określonymi w żądaniu zgłoszonym w niniejszej sprawie. Postępowanie to zakończyło się oddaleniem wniosku, a okoliczność, że takie postępowanie się toczyło oraz to, z jakim wynikiem, z uwagi na art. 365 k.p.c., miał obowiązek wziąć pod uwagę Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, niezależnie od tego, w jakim składzie by nie orzekał.

Niniejsza sprawa rozpoznawana była przez skład trzech sędziów, którego członkiem była SSO K. K., orzekająca blisko dwadzieścia lat wcześniej w sprawie I

Ns 551/04. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęte jest, że art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c. nie stanowi podstawy wyłączenia sędziego, który pracując w danym sądzie orzekał już w sprawach, które zawisły przed nim z innego sporu tych samych stron. W wyroku z 19 września 2013 r., I CSK 688/12 Sąd Najwyższy stwierdził, że sędzia nie podlega wyłączeniu z mocy ustawy na podstawie art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c. z tej tylko przyczyny, że orzekał poprzednio w innej sprawie między tymi samymi stronami. Nie stanowi również podstawy wyłączenia sędziego, który z racji orzekania w drugiej instancji i po ponownym rozpoznaniu sprawy przez sąd pierwszej instancji orzeka ponownie w postępowaniu przed sądem drugiej instancji (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2012 r., V CSK 42/11, z 28 marca 2012 r., V CSK 157/11), a na mocy znowelizowanego art. 386 § 5 k.p.c. w przypadku uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sąd rozpoznaje ją w tym samym składzie, chyba że nie jest to możliwe lub powodowałoby nadmierną zwłokę w postępowaniu.

Wnioskodawca powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą z tego, że postanowienie Sądu Okręgowego oczywiście narusza art. 336 k.c. w związku z art. 339 k.c. w związku z art. 172 § 1 i § 2 k.c. (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wskutek uznania przez Sąd II instancji, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek do stwierdzenia zasiedzenia na jego rzecz prawa własności działki nr [...], a w szczególności w związku z przyjęciem, że: - „nie wykazał, aby samowolnie objął w posiadanie i był posiadaczem samoistnym nieruchomości będącej przedmiotem zasiedzenia (działka nr [...]), pomimo iż wnioskodawca będąc uprawnionym do dzierżawy gruntów o pow. 24 ar (gdzie obszar dzierżawy nigdy nie został mu wskazany na gruncie), za akceptacją wydzierżawiającego wyznaczył sobie sam w terenie obszar dzierżawy o pow. 24 arów, a ponad teren dzierżawy objął samowolnie w samoistne posiadanie dodatkowy teren odpowiadający przedmiotowi zasiedzenia (na przedmiot zasiedzenia nie wiązała go jakakolwiek umowa, nie płacił od niego nigdy czynszu), - kwestionowanie domniemania samoistności posiadania przedmiotu zasiedzenia (tj. działki nr [...]), pomimo iż w trakcie biegu zasiedzenia nie miały miejsca jakiekolwiek działania, które obalałyby to domniemanie, - uznanie, że wnioskodawca władał przedmiotem zasiedzenia (działką nr [...]) jako dzierżawca, pomimo iż sprzeciwia się temu treść umowy

dzierżawy, okoliczności związane z nabyciem przez niego działki nr [...] (jako dzierżawcy tej części nieruchomości), zeznania skarżącego i zeznania świadków, - przyjęcie, iż wnioskodawca nie wykazał aby przedmiotem dzierżawy na podstawie umowy była tylko późniejsza działka nr [...] (i rozciąganie dzierżawy również na przedmiot zasiedzenia), pomimo iż następnie sprzedano wnioskodawcy jako dzierżawcy właśnie działkę nr [...], a powierzchnia działki nr [...] była bardzo zbliżona do powierzchni dzierżawy wskazanej w umowie dzierżawy, - kwestionowanie aktów właścicielskich wnioskodawcy wobec działki nr [...], pomimo iż wynikają one z zeznań świadków, przesłuchania wnioskodawcy oraz obserwacji Sądu I instancji poczynionych w trakcie oględzin nieruchomości”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia.

Argumentacja przytoczona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza tezy skarżącego o wydaniu zaskarżonego orzeczenia z oczywistym naruszeniem przez Sąd Okręgowy art. 336 k.c. w związku z art. 339 k.c. w związku z art. 172 § 1 i § 2 k.c. Z przepisów tych wynikają przesłanki, od spełnienia których zależy nabycie przez zasiedzenie własności nieruchomości. Ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia zostały przez Sąd Okręgowy szczegółowo ocenione w kontekście tychże przesłanek. Sąd Okręgowy wyjaśnił, które z ustaleń Sądu Rejonowego akceptuje oraz w jakim zakresie i na jakiej podstawie ustalenia te uzupełnia. Szczegółowo ocenił też dowody. Okoliczności przytoczone przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako mające świadczyć o wadliwym zastosowaniu art. 336 k.c. w związku z art. 339 k.c. w związku z art. 172 § 1 i § 2 k.c. sprowadzają się do polemiki z ustaleniami faktycznymi dokonanymi w sprawie

i to prowadzonej wybiórczo, z pominięciem tych okoliczności, z których Sąd Okręgowy wywiódł tezy przeciwne do tez skarżącego. Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być jednak takie zarzuty (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej byłby związany podstawą faktyczną rozstrzygnięcia ustaloną przez Sądy *meriti* (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.

M.M.

[ł.n]